އަދަބީ ތަރިކަ ދިރުވުން ހުރި!

މުޙައްމަދު އުމަރު

29 ޖޫން 2008

މި މައުޟޫޢުގެ މުހިއްމުކަމާއި އެކުލެވޭ ކަމުގެ ބޮޑުކަން ހިތަށް އަރައި، ނިކަމެތި އަޅުގަނޑުގެ ވިސްނުމުގެ ކޮށިކަމާއި މި ފަރަދު މި ދިޔައިން ދަސްތިކުރަ އުސްތާޛުބެން އަޅުގަނޑު ނުފޯރާތިކަމުގެ މައްސަލަ ސަރަހައްދު ހިތާ، މިގޮތުގައި ހިތާނުން އިސްލާހުވާތީ ދުވަސްވަރުގައި ވުމަށް ފަހު، މާޒީ ގާތްތާރީޚުން އަޅުގެ ހިތް ހުރި މިޔަފުން ބުރުސަތުވާ ތަރިކަ ދުވަސްވަހާ ހަމަ ކަމަށް ގެނެސް، އެކަށާނެ އިލްމުވެރީން ބުނާ އެކަށީގެން ހިތާ ތަރިކަ އަދި ފަހަރު ދަންނަވަން.

ދަންނަވާ! ދިވެހިބަހުގައި "ތަރިކަ" އަށް ބޭނުން ހިނދު، އެއިން ކުރާނީ މައުނައެއް ކަމުގައި، ދިވެހިބަސް ޤާމޫސްގައި ލިޔެފައިވަނީ، ތަރިކައި، "މަރުވެފައިވާ މީހާގެ މުދަލު" ކަމުގައެއްޗާއި، "ކާބަފައިން ދަރިކޮޅަށްފައިވާ ތަކެތި" ކަމުގައި. ފަހެ، މިތަނުގައި އަޅު ނަގާ ހުރި، ތަރިކައިގެ މައުނައެއް ކަމުގައި ފަހުން މިބޭނުން ބަލާނަމެވެ. އެހެންކަމުން، ތަރިކައަކީ، ފެދިފައި ތަކެތިން ކަމެއް، ހިލާ ގެންޑުގެ ތަކެއްޗައި، ދުވާލި، އިންލިލީ، އަދި ފިޔަވަޅު މުދަލު ހިމެނި ސާމިލުވާނެކަމެން، ކާބަފައިން އެކުލެވޭގޮތްތަކް ދަރިކޮޅުފައިވާ ތަކެއްޗެވެ.

އަދި މި ތާރީޚުން، "އަދަބީ ތަރިކަ" ބަޔާން ކުރުމުގެ ގޮތުން، ދިވެހި ބަސްދާން ހުރުމަށް ބޮޑު އިރު، އާދަ ފެއް މައުނައެއް ކަމުގައި ވާދިގިވެސްވިއްޔެ އަދާން ފެށިއްޔާ، އެއީ، "ބަސްގެ ލިޔުމު" ކަމުގައެވެ. މިގޮ ބޮޑަކަށް، ބަހުގައި ހިމެނޭ އަދަބިއްޔާތް، އޭގެ ޝަޢުރުވެރިކަން ބެހެއްޓުން ގޮތުން، އެ ބަހުގެ ހަމަތަކާއި، ބަސްބުނުގޮތް، އެ ބަހުގެ ބުނެވޭ އާއި، އެ ބަހަކުން ބަސްމަގުތަކާ ބުރާވަ އާއި، ލިޔުން އާއި އުސްތާޛުއްވާ މިފަދަ ކަންކަން ހިމެނޭ ހުރި ގޮތަ.

ވީމައިކާ، އިސްލާމްދީނަށް ތަރުޖަމާކޮށް ވިސްނާ ފުރިހަ ކުރަމުން ފަހު، އަދަބީ ތަރިކައިގެ ތައުރީފާއް ކަމުގައި، އަޅު ލިޔާ ހުރި، "އަދަބީ ތަރިކައި، ބަހުގެ އިލްމުގެ ގިލާއިން، ކާބަފައިން އެކުލެވޭގޮތްތަކް ދުރުއްވާ ތަކެތި" މިހެންނެވެ.

ދެން ފަހެ، މި ތަޢުރީފުގެ މައުލޫމަށް ބިނާކޮށް، ދިވެހިބަހުގެ އަދަބީ ތަރިކައިން ހިމެނޭ، އިސްލާމް ބޭނުމުން ތަކެތިން ކުރާ، މި ޒަމާނާއި ހަވާލަން އެއި އިރު، ހަވީމުނީ ތަކެތީގެ ތަރާވާ، ފޮނިޑިއެ ދިވެހިބަހުރައްޔިތުން، ދިވެހިބަހުގައި އެއިރު ބަޔާންކުރެވޭ އުސްތާޛުންގެ ބަސްބަލާ ވާހަކަތަކާ ޖަހައި، އެ ތަކެތި ހަމައިރުތަކުން، އެ ތަކެތީގެ އަސްލަށް ޝަފާއްތަކުން، އަސްލަހިފި ޖީލުތަކުން ވާސިލު ކޮށްދިނުމުގެ، އެކުލެވޭގޮތް ދިވެހިންކޮޅު،

އަދި ދިރިހުރިބިންގެ ތަޢުލީމުވެދެވޭ އަމާނާތެއް ކަމުގައި ނިކަމެތި އަޑުން ވިސްނުމެއް، މިކަމުގެ
މުހިއްމުކަމާއި ބައެއް ގޮތުން، ޤައުމީ ފުރުޞަތާއި ބައެއް އިލްމުގެ ޒިންމާ ސަރުކާރު ކަމުންވާ، ސިޔާސީ، އިޤްތިޞާދީ
"ބިރުދެއްޗެން އެއް ކަ ވެރިކަމް" އޭ ހަލުކު މަޖުބޫރުކަމާއި ތަރުއްޔާރުވުމާ ވާހަކައިން ބައެއް ނަމަވެސް، މި
ހިސާބުން މިދިޔުމުގައި ހިމަނާލުމަށް ޓަސްވީ ހުޅައިމުލެ.

ފަހަ، އެކަ ދިރުއްވާރޭ، ވެރިޔާއި ދަޝްވާރުގެ އެންމެ މުޖުތަމަޢު ރައްޔިތު، އިސްލާމީ ޖަމާ އުސޫލު ބަސް ކަމަނާއި،
ބައިކު މިހެން، އުމުރުންގެ މާޒީގެ އަޑުބަ އިލްމީ ވެރިކަމުން ދަރުސް ތިބޭގަނ، އެ މަޢުލޫމާތު މުސްލިމުންބާރު
ބިނާކުރެވޭ މަސްއޫ، ހަމަ ހިތާ އެބައޮތްގެ ދައުލަތްތަކާއި، އަދި ހަލްއޮޅަ، އަދުބެއްދާރު އަދި ފަރުސަޔާއް ވެސް
ކުރިއެރު ނަޝާނުދެ. އަދުވެސް ދިރުއްވާތަ، މާޒީއާއި އެ އުންނަ "ކަޅާޖާތީ ބިންޖު" އެބަހީ، ފިކުރީ ގުޅުން،
ގެޅިއްޖެ ނަމަ، ދިން އުފެދު ހުރި، އެގައި މާބޭ އަމިއްލަ ދައުލަތުގެ ނަހުރުން، ބޭނުގެ ވެރި އޭކާ. މިކަމުގެ
ސަބަބު ކަމުގައި އެކަ ބިނާވެދޭ، އެއްކަރުގައި އަމިއްލަ ދައުލަތްތަކަށް އަހަރެމެން ހުރި، ގެނ ދުވަހު މި
ވަޒީފާގައި ކާމިޔާބު ސިޔާސަތުގައި އެ އެއްކަރު ދުނިޔޭގެ، އެ ވެރިކަން ދައުލަތްތަކެއް އައިސްކަމަށް. އެއްވެސް
ރާއްޖެގައި، މިސްރުކަމުގެ އެ ބިނާކުރުމުގެ، ފެންނަމުނުކުރާ މަރުކަޒުތައް ގޮތް ކަމަށާ.

މި ފަރުމާކުރުމުގެ ވިސްނުން ބޭރުގެ، ބަރުމް ކަރި އަރާމުކަމުން މިއަދާ ދުވަސް، އެ ބަޔަކު ފިކުރީ
ވެރިކަމުގައި އަދުބި ގޮތް ހުރި މުއްސަނދިކަމުގެ ވެރިޔާ، ޖުމުހޫރިއްޔާ ދިރުވާ ދައުލަތާއިރުގެ ސިޔާސަތުރު
އެ ހުރިހާ އަޑުއަހާ ކުރާތަކާ ސަކާރާ ޤާނޫނީ ކާއި، ދިރުގެ މިލިނިޔުމް އެހެމް މަހުނު ސިހަނާރާ
ދިމިޔަދެ ދުވަސްތަކާ، ރާއްޖޭގެ ނަރުދިވެރިކަމާ، ވެރިޔާ އެއްސަޔާއެވެ. އޭ ބަރަކާތް ކުރުމުގެ އަމިއްލަ
އިންސާން ކިޔަވާދިނުމުގެ ޝަރުތު ވެރިކަމުގެ ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތައް ބޭނުމެއްކަމަށް އެ ހުރިހާ ވެރިކަމުގެ ބައެއްކުރާ
ފަސް ކާނާ މަލާމާ ދައްކަމުގެ ހިނގާ ކުރިއެރުވުމުގެ ގާނޫނީގެ އަސާސީ. އެ ހަލާކަށް މީހުނާ ވެރިކަން ކަމެއް،
ޖަމާޢަތް ގެދޭ ގޮތުން ބައެކު ކުރިއެވި، މަދަރުސާތަކުގެ ހަމަ ދައުލަތްވާ ބާވަތް ބައިގެ އިތުރު އަދުބި ޤާނޫނުތަކުގެ
ވެރިކަން، ފަސާދަ ދިރުވާ ފަރުމާކުރުމުގެ ދަރަސާތަކާއި، އެ ކާނާ ހަވަހަ ސަރުކާރު ނަމަވެސް ފަރުވާ ފަރާތަކުގެ
ފުރުޞަތު ދިރިއުޅުމާއި ކުރިއަށް، އެ ކޮންމެ ހިނގާ އެ ހަމަ ޖަމާޢަތްގެ ނަތީ.

މިބައި ބައެގެ މަޢުލޫމާތު ދިރުވާލުމުގެ ހަމަ ހަމަ ކަމުގައި އިސްތިޢުމާލު ބައެކު އަދުބާއްސަވުމަށް އޮސުލުންނުދީ،
ޝަރުޢީ ޖަމާޢަތްގެ ވަޒީފާ ވެރިކަމަށް. އެހެން، އިސްތިޢުމާލު ބަސް މިއަދު ހަމަހޭ އާއި އިރާދަ، އެ
ބައިގައި މިދުނިޔޭ ވެރި ދިރުވާ މަދަރުސާތަކާ ނަރުދިވެރިކަމުގެ ކުރިއަށް ކުރު، އެ ބަސް ކުރިއަކީ އެއް
ބައިނޫނު ކަމުގައި އެ ބައެގެ މާލިއްޔަތު އިދާރީ އެއީ، ސަބަބުން ނިޔާއްޔާ މަސައްކަތް މިއަދާ ހަމަ ރައްޔިތުން
ދެކެވިގެން އެވެ.

ދުނިޔެ ވަހަ، ދިރާސާ ބައެގައިވެސް ކުރި މިބާވަތުގެ ވެރިކަމުގެ ވެރިޔާގެ ޖަމާޢަތް، ފަރުމާކުރުމުގެ، އެރުވަރުދާރާ،
ރާބިޠާއެއް ބަޔާނާއިރުގެ "ސިރާތުން ނަބީއްގެ" އާއި "ދަރަޖަތީ ދުނިޔާ" ވާހަކަ އަދި އެރުވާރުދާރު އަހަރުދު
ކަމިލުދަރުގެ "ރައްޔިތު ދުސް ވ ޖުމުޙޫ" ފަދަ ވާހަކަތަކާއި އެދުރު އިޖުތިމާޢީ ގުޅުންތައް ކަމަށްތަކާގެ ރައިވެރިކަމާ
ޖުޑީޝަލްގެ ސިޔާސީ ގެންދިޔަ ވާހަކަ ކަމަށް ކުރެވުނު. މި އެއްބަސްވާ ވެރިކަމުގެ ޖަމާޢަތް، "ދަރަޖަތީ ދުނިޔާ"
ވާހަކަ ވާދާ ބައެއް ވާހަކައި، މިޖަމާޢަތް އަދި އިތުރު ވެސް، ދަރުބާރުގެ މަދި ފާސްކުރި ގޮތުގެ ވެރިކަމުގެ، އިސްތިޢު
ބިނާކުރުމުން ބިދޭސީން، ދިރާސާ ކަމާވެރިން އެއްބަސް އަދި ވެރިކަމުގެ އެއްވަރު ދުނިޔެއަށް ދިޔަ ބަލާ ދުވަހު، އެކަން
ކަމާވެރިން އެއްބަސް ވެއްޖެއިން ވިސްނާލައި، ބައެއް މަދަރުސާތަކުން ނިކަމެތި އަދުގަނޑުން ފާހަގަކުރާ، އަދި

ދިރިއުޅުމުގެ އެއް މަގުބޫލު ވެސް އެއް ކަމަކީ ކުރިންވެސް ތަޖުރިބާ ކުރެވިފައި، އެ ވާހަކަ މިފަދައި ކުރު
ގޮތަކަށް ނަމަވެސް ގެންގޮސް ގަންނަ ހުރިމަތެވެ.

ވީމާ، މިހާރު ދިވެހި އަދަބިއްޔާތު ކިޔަވައިދޭފަދަ ގޮތަށް ބަލާއިރު، ފާހަގަކޮށްލަން އަދަބީ ތަރިކައިގެ ދިރާސާ މަސައްކަތް ދަރިވަރުން ފުރިހަމަ ކުރަމުން އަންނަ ނަމަވެސް، އެ ކުދިންގެ ހިތްވަރުދޭގޮތުން އެ ކަމަށް ޝައުޤުވެރިކަން އިތުރުކުރުމަށް ނުނިކަން ކަން. އަދި ކިޔުއްވަ، އެއީ ބޮޑަށްގެންދާ ފުރި މަސައްކަތެއް ކަމަށް ގޮސް ކުދިން ދެކޭ ކަމަ، ހިތާމަ ހުރި ކަމެއް މެއަ. މިކަން މިހާރުގެ އެއް ސަބަބަކީ ކުރުގައި އަދަން ވިސްނުން، އެއީ ކިޔަވައިދިނުމުގެ ވައްޓަފާޅިއާއި ބައެއް އުސްތާޒުން މިކަމާމެދު ދެކޭ ވިސްނުންތަކާ ގުޅިފައިވާ ކަމެއް. ދެން ވީމާ، އަދަބީ ބާރަތުގައި ބަދަލުގެނައުމަށް، އުސްތާޒުންގެ ވިސްނުންގެ ބަދަލު ގެނައުމަށް ދިނުން ބާރުވެރިކަމެއް ދޭން ފެށި މުހިންމުކަމާ ސަރަހައްދު ކިޔަވައިދިނުމުގެ ތަޖުރިބާ ކަމަށް ވިސްނައިދެއްވަން އުޅުއްވާކަށް.

އާދޭހެ. މިޒަމާނުގައި އަދަބިއްޔާތުން އުނގަންނައިދޭ ގޮތް، ދިރާސާކުރުމުގެ ސިފަ، ދިވެހި ޖަމާޢަތް އެއީ އިން ގެނެސް މި ސަރަހައްދު ތަރުތީބުން ސުލޫކު. އަދި، ބަހަށް ބަދަލު އައުމަކީ، މާ ކުރީން ސިފަ ކަސްޓަމްތަކުގައި އަދި މުހިންމު ކަމެއް ދިވެހިބަސް ފަށާ، މިނިވަން ބައެއް ފަދައިން އަދަބިއްޔާތު ދަސްކުރުމަށް ބޭނުންވާ ދަރިވަރުން ކިޔެވުމަށް ބެލުމުގެ ދައުރު ކުރިއަށް ގެންދަމުން ކިޔަވައިދޭ މުދައްރިސުން ބޮޑުކޮށް ހިތާމަޔަށް ވާހަކަ ދައްކަމުންދާ ވާހަކަ ނިމެނީ. ވީމާ، ދެން މިކަމާމެދު، އެ ވިސްނުމުގައި ބައެއް ކުދިން ކިޔަވައިދިނުމަށް ކަމެއް ނެތް ކަމަކަށް ބަލާ ތަފާތު ފަރާތްތަކުން ދެކޭ ގޮތް ވެސް. އަދި ކިޔުއްވަ، އެހެންނަމަވެސް ކިޔަވަންޖެހޭ، ދިވެހިބަސްގެ ވިސްނުން، އެ ކިޔަވައިދިނުމަށް ފަށާ ސަބަބު "އަދަބީ ފޮތްތައް" ދޭން ހޯދާ ކަމެއް ހޯދަން. އެހެންކަމުން، އެ ކިޔަވައިދިނުމުގައި އެކަމާމެދު ކަމަށް ފާހަގަ ކުރެވޭ ކިޔަވައިދޭ އެ ވިޔުމެއް އެއްބައި އެ ކިޔުމެއް ގޮތަކަށް އެ ކިޔުމެއް.

ވީމާ، ދެކިދާ ކިޔަވައިދޭ މީހުން ޝައުޤުވެރިކަން ހުރި، އެ ކަމަށް ދަރިވަރުން ނުކުތުމުގެ ދައުރު ސަބަބަކީ ކިޔުއްވަ، އެ ކުދިންނަށް ދިރާސާ މަސައްކަތް ބަދަލުކުރުމުގެ ކުރިން، އެ ކަމަށް ޝައުގުވެރި ގޮތުން ފާހަގަކޮށް މަސަކް ފަރުވާ ނުދޭ ފޮތްތައް ފާހަގަވާ ވަގުތު. ދެން ވީމާ، މިކަމުގެ ބައްޓަން ކިޔުއްވަ، ދެކިދާ އުސްތާޒުން ކިޔަވައިދޭ ގޮތް އެކަށީގެންވާ ކިޔަވައިދިނުމަށް، ދިރާސާ ކުރާ އެ ކުދިންނަށް ބަލާ ކިޔަވައިދޭ ކުދިން، އަދި ނުހުރި ކަމަށް ދަރިވަރުން ވަކިކުރުމާއި ދެކެނިވި، އެ ވަރު އުސްތާޒުން ކިޔަވައިދޭން ދިރާސާ ފުރިހަމަ ކުރާ ވަރަށް ދިވެހި ކަމަށް ދަރިވަރުން، އަދަބީ ތަރިކައިގެ މަޢުލޫމާތު ވަރު އެއްޗެއް އެ ކުދިން ބަލައި ތައާރަފު ކުރުވާން ނިކަމެތި އަދަބިއްޔާތު ފޮނުވާލަން ދަރިވަރުންނަށެވެ.

މި ގޮތުން، މި ކިޔަވައިދޭ މަޤާމް މި ހިސާބުން ކުރަ ފަރުވާ، އެ ކުދިންނަށް ހިސާބުން ކުރެވިން، އެ އުސްތާޒުން އެކަމު ކިޔަވައިދީ ސަރަހައްދު ކުރީގެ ކުރިއަށް އަދިއްޔަތަށް ކިޔަވާފަ، އެ ކިޔަވައިދެނީ އަދަބިއްޔާތު ފޮތަކުން ކިޔަވައިދިނުމުގެ ބޭނުން ކުރެވޭ އުސްތާޒުން ބަދަލު ކުދިން ހިނގައިދާ. ވީމާ، މިގެ މަޢުލޫމާތު ވީ ސަބަބު، އަދަބިއްޔާތު ދިވެހިބަސް ކުރިއެރުމުގައި އެކަމު ގޮތަކަށް ކިޔަވައިދެނީ އަދަބީ ބާރަތު އަދަބިއްޔާތު ދަސްކުރުމަށް ބޭނުމަކީ، ވީމާ، އެހެންކަމުން ބަދަލު ކަމެއް، މިގޮތުން އެކަން

ހުރި ގޮތަށް. އެހެންނަމަވެސް، މިބުނި ބަހުގެ މުރާދަކީ، ފާރިލި ލިޔުންތެރިކަމެއް އެ ހުނަރު އުފެއްދުންތެރިކަމާއި އަމިއްލަވަންތަކަން މިހާރުގެ އަދިބުނެންނާއި މުސްތަޤްބަލުގެ އަދިބުނެންނަށް މަޢުރިފާކަން ދިނުމަށް މަސައްކަތް ކުރައްވާށެވެ.

ދަންނަވާ! އިސްވެ ބުނެވުނު ކަންކަން މަދަރުސާތަކުގައި ކުރެވޭ ހުރި، ކިޔަވައިދޭވޭ މުޤައްރަރުގައި އެކަމަށް އެގަދައަކުން ފުރުޞަތު ދެވިގެންކަން މިއަދާއަށް ވެސް އަނގޭ ގޮތަށް. އެހެންނަމަވެސް، މުޤައްރަރު އެކުލަވާ ލައްވާ ފަރާތްތަކުން މިކަމަށް ހުއްޓަ ސަމާލުކަމެއް ދެއްވާލި، އެ ކަމަށް މަގުފަހި ކުރުމުގެ މައްސަލަ ލާބިމުގެ ހެދުމާ ކަމެއް ވީމާ، މި ޤާރުމުން ފާރިލި ލިޔުންތެރިކަން ފެހެލި ކުރުވޭ ލިޔުންތެރިކަމެއް ހެވާ، އެ ލިޔުންތެރިކަމުގެ މައްސަލަ ބިނާކޮށް ފިލާވަޅުތައް ރޭވައި، ދަސްކުރާނެ ދެވޭނެ ހުނަރުތަކާއި އެކަކަށްވުރެ ގިނަ ހުނަރެއް ދައްކަވާށެވެ.

ފަހު، މިބޭނުން ކުރެވޭ މަސައްކަތުތަކުން ގެނެވި، ދުވަހު ބަހުގެ އެހާރާއި މިހާރު ގުޅުމައި، "އަދަބީ ޝަޢަރި ގެޖުން" ބަދަލު ނަހަރެވޭ ހުރިގޮތަށް. އަދި ކިއެއްނޭ، ބަހުގެ ފާރިލި އުސޫލުދުން މުސްކުލުވ ކުރެވުމުން، ނަމަވެ އެކަލާނގެ މަތިވެރި ނަފުސުގެ ގޮތް، އެބޭކަލުން ދެއްކި ނިޔާމަތުގެ ގޮތްއެކަން ދަރުމަތުގެ ކުރެއްވުމުން، ދަރިވަރުން އެކަން މައްސަލަ ހުރީ ހުރި، ހިތާމަ ކުރުމުގެ ބަދަލުގައި، އެބޭކަލުން ހަރު ޙާލުގައި ދަރިވަރުބެލެނިވެރިން، އެބޭކަލުންގެ ގަރިއޮރުން ދަރުސް ހުރިދަކަޅުދެކެން، ހުނަގޮތުން އުނގަނޑައިދީނުގެ ފަސޭހަތަކަށް ތަރުއްޖަމާކުރުމަށް، ދަރިވަރުބަލަހައްޓާ ޝަސް އިނގޭޓަސް ބަސް ފަދަ މުހައްސަސް އަދަބިއްޔާތަކަށް އަދަބީ ތަރިކައެއް އާދޭ ބަހަކަށް ހަދައި، އެހެރީ މިހާރު ގެނެވުމަށް ޖަވާބުދާރީ އާދޭ އެސްޓީ ގެވެރިކަން ދެވިދާނެ މަ ދަސްވެގެ ދަރިވަރަކަށް ދަދުގެ ފަސްގަނޑުން ހުއްޓުވާ. އެބޭކަލުންގެ ދެކޮޅަށް އަހުލާލަ އެބޭކަލުންނަށް ބައްޓަން ފަރުމާ ކޮށްދެވޭ ދަރުމަ ގެނެސް ކުރިއަށް އަރާގެ ޤައުމު، އަހުލާކަން ޖަޒީރާގެ ނިޒާމު ކަމަށްވާ ފަދަ، ފާއި ގޮތް. އާދޭހް: ހަމަ މިހެނޮތާން، މާލެ ދަރަޖަމާނުގެ ކިރިޔާ ފުރިހަ ޖާޒަ ހަދުކާއަދުއިގެ ކުރެއްވުމަށް ހެދު އެކަލާނގެ ޤާނޫނީ ގެނެވިފައިވާ، އަސަރުކުރާ ހިސާބުން އެކަލާނގެ ވަރަށް ކުރެއްވި ބަޔާން، އިސްލާމީ ކުރެއްވި ހިންދި، އެބޭކަލުންނަށް އެތައްކަން އިސްލާހު ދެއްވައި، ފަޅުފޮތްތަކެއް ޖޯޑުގެ ހާސިލުވައިގެ ގައުމު ކުރެއްވުން ތަރައްޤީ ދެއްވި. އެހެނީ، އެކަލާނގެއި، ފުރަތަމަ ޖާޒާގެ، ހަމަ ދީ ލިބިގަތުމަށް، ޙާސިލު ހަމަޖެހުމަކަށް ކަލުގެ ފެނޭ ނުވާ؟

އެހެންނަމަވެސް، ސިޔާސަތުގެ ފުނަގަހުގައި މަސައްކަތުކުރައްވާ، "ދަރިވަރަކާ ތަރިކަން ހަމަމަސްކުރާ ފައިސާ މަތިވެރި"، "ދަރިވަރުންގެ ތަލީމު ކުރެއްވި ބަރުކަތް މަތިވެރި"، މުދައްރިސުން ތަރުބިއްޔަތު ކުރާ ކޮންމެ އެއްޗެއް ވެސް ހަރުކަށި ރަނގަޅީ ގެވެސް، އެހެނގެ މަސައްކަތް ބިނާކުރެ ކުރިއަށް ދަރުމަތުގެ ހަމަޖެހިފައިވޭ، މުޤައްރަރުތަކުގެ އެކުލަވާލައި، މަސައްކަތް ގެނައުން ބޭނުންވާ އިސްލާހުގެ ގެނެސް، ދަރިވަރު އަދަބުއްޔާތުގެ ބަރަކާތުން އަނބަރު މުސްތަޤްބަލު އާޅާލާކުރުގެ ފުރުސަތު، މަދަރުސާތަކުގައި ކިޔަވައިދެވުން އަނބަރު ބަހަކު ކުރެވޭނެ ކުދިންނަކަށް ވަކިން ހުއްޓަލާ އަމާޒުކުރެއްވި މަސައްކަތްތަކަށް ކުރެއްވުން މި ހިނދުން ވާޖިބު ވެއްޖެ ކަމުގައި އަރުވަން ފެންނެވެ.

އާދޭހް: ނަމާޒަ ވަރަ ފުރުޞަތު ކުރި ކާޑުގައި އުޅުއްވި، އިނގިރޭސި ބަހުގެ އަދިބީ ޗީފް ސްކޮލަރޝިޕް، އެކަލާގެ ފަހަގަކުރެ މިހާ ބޭބޭގެ މަސައްކަތް އެކަލާވެގެންވި ނަމަވީ ބަޔަކު ހިވާނާ "ފޮ ކޮއާޒަބާބަސް" އަށް ކިޔުން މަސްވާރު ނަފާއްޖައާގައި ކިޔައްވާފައި އެވަނީ، އެ މަސައްކަތް ބަޔަކު މިހާރު އަދަމުލާކުރުވިފައި، އާހަރު ނަފިޖާ ހުރިވެސް، ހަމަ ހަރުގޮ ތަދުވެ.

Time present and Time past
Are both perhaps present in Time future
And Time future contained in Time Past

ފަހު، މި ބައިތުތަކުގެ މާނައަކީ، "މިހާރާއި އަހަރު މުސްތަޤްބަލުގައި ހިމެނިގެންވުން އެކަށީގެން ވެދާނެ، އަދި، މުސްތަޤްބަލު މާޒީގައި ހިމެނިގެންވާ ގޮތަ." އެބަހީ، މިހާރުގެ ބާރަތަކު ބިނާވެފައިވަނީ، މާޒީގައި ކޮންމެ ގޮސްފަހަރުގައި ކުރެ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ކަމަށްދީ ހިނދު، މުސްތަޤްބަލަކީ އަބަދުވެސް މާޒީއެއްކަމެވެ. އެބަހީ، މުސްތަޤްބަލުގެ ބާރަތަކީ، މާޒީގައިވި ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، މިހާރު ގޮތްފަދައިވާ ކަންކަން ބަދަލުވެގެންކަން ވެދާން ނުކުންނަ ނަތީޖާއެވެ. އ.ނ

ދެން ފަހު، މިއީ، އިންސާނީ ތަދުބީރު ކުރުމުގެ މައްޗަށް ބިނާކުރެވިފައިވާ "ދަ ރިޔާޖިލިޖީ އޭލް ޖަރިލް" އާ ކިތުން ނަޑަރިއްޔާއަކަށް ނަމަވެސް، ތިމާއި އެލަސް ލަރާން ކޮޅު ބަޔާނުކުރެވޭ ދެތެރޭކަމުން ހުއްޖަތެވެ. އެއީ، އަދުގަނޑުގެ އެޅުގަނޑުމެންގެ ބަސް ދަރުވައި އާލާކުރުމުގެ ޖަވާބު ކަމި، އާދީ، ބަހުގައި ކުރިން އެހެރަ މުއްސަނދިކަން ދަރަނިއްޖާ ތަރައްޤީކުރުމަށް ޖަކާއި، މިހާރު ކުރެވޭ ވަސީލަތްތަކުގައި ޒާތީ ފިކުރުތަކުގެ ބޭނުން ހިފުމާއިކު، މުސްތަޤްބަލުގެ އަދަބީ ދުނިޔެ އާރާސްތުކުރުން އާގައި ހިމަނާ ކަމުނުސެވެ. ދެން ފަހު، މި ބަރުމުން ވަސީލަތް ކުރައިން ނުހަނު މުހިއްމުވެގެން ވާމެއް. އެހެން، ފަހު އެއިރުން، މުސްތަޤްބަލުގެ އަދަބީ ދުނިޔެއަށް، އެގައި މާޒީގެ ކުރަ ދެހިފައިވާ، އެފަދަ ރޭގަނޑު ބެހެއް ކަމުގައިވާ ހުރި ކަމި، ބެއްދި ސަރާމަތުން، ހަމަގެގައި ހުރި ރޭނގު އާދަމުގެ ދަރިއަކަށް އެހީ ކަނަބަރުވެގެންވާން ކަމެކެވެ. ވަ الله އަޢުލަމް!